

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Benešov, Husova 470

Adresa: Husova 470, 256 01 Benešov

Identifikátor školy: 600 006 671

Termín konání inspekce: 2. – 5. prosinec 2003

Čj.:	026 213/03-5118
Signatura:	obl ex514

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk a literatura, základy společenských věd, matematika, tělesná výchova, literární seminář, společenskovědní seminář, seminář a cvičení z matematiky, sportovní hry vzhledem ke schváleným učebním dokumentům čtyřletého všeobecného gymnázia (79-41-K/401),
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk a literatura, základy společenských věd, matematika, tělesná výchova, literární seminář, společenskovědní seminář, seminář a cvičení z matematiky, sportovní hry vzhledem ke schváleným učebním dokumentům čtyřletého všeobecného gymnázia (79-41-K/401),
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a literatura, základy společenských věd, matematika, tělesná výchova, literární seminář, společenskovědní seminář, seminář a cvičení z matematiky, sportovní hry vzhledem ke schváleným učebním dokumentům čtyřletého všeobecného gymnázia (79-41-K/401),
- ❖ stavu výchovy a vzdělávání k lidským právům a toleranci v rámci tematicky zaměřené inspekce.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium, Benešov, Husova 470 je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Zřizovatelem školy se stal s účinností od 1. dubna 2001 Středočeský kraj, Zborovská 11, 150 21 Praha 5 (Zřizovací listina ze dne 6. prosince 2001, čj. OŠMS/5889/2001). Škola sdružuje gymnázium s kapacitou 600 žáků. V souladu s „Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 25. 1. 2002, čj. 11 882/02-21“ škola realizuje výuku ve studijních oborech 79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné s délkou studia 4 roky a 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné s délkou studia 8 let. Ve škole studuje denní formou v sedmnácti třídách 526 žáků, kapacita školy je tak naplněna na 88 %. Ve čtyřletém gymnáziu studovalo v době inspekční činnosti 187 žáků v šesti třídách (paralelní třídy v prvním a třetím ročníku).

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM ČTYŘLETÉHO VŠEOBECNÉHO GYMNÁZIA

Personální zabezpečení výuky hodnocených předmětů má z hlediska vyhláškou stanovených podmínek odborné a pedagogické způsobilosti vysokou úroveň. Z celkově 82 týdně realizovaných hodin v předmětech český jazyk a literatura, matematika, základy společenských věd, tělesná výchova je 79 zabezpečeno patnácti pedagogy s předepsanou kvalifikací. Pouze 3 hodiny základů společenských věd zajišťuje učitelka, studentka závěrečného ročníku pedagogické fakulty, bez požadovaného vzdělání, a to z důvodu zastupování za vyučující na mateřské dovolené. Ředitel školy splňuje vyhláškou dané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Skladba úvazků respektuje předmětové (aprobační) specializace pedagogů a netříští jejich odborný záběr do řady předmětů. Výchovným poradenstvím jsou třetím školním rokem pověřeny dvě vyučující s odpovídající pedagogickou praxí, které neabsolvovaly a dosud nezačaly předepsané kvalifikační studium.

Jednoduchá organizační struktura je funkční a vytváří předpoklady pro efektivní zabezpečení chodu školy. Vedením školy preferovaný demokratický styl řízení se odráží v delegování pravomocí a důrazu na týmovou spolupráci. Kompetence a odpovědnosti pedagogických pracovníků jsou jasně popsány v příloze školního řádu.

Na potřebné úrovni je zajištěn přenos informací uvnitř školy. Zveřejněná krátkodobá i perspektivní koncepce rozvoje školy (do roku 2010), roční plán, průběžně aktualizované měsíční plány, systém informačních nástěnek, školní rozhlas, pravidelná jednání pedagogické rady a schůzky s nepedagogickými pracovníky zajišťují zaměstnancům potřebnou informovanost.

Významným poradním orgánem ředitele školy jsou vhodně zřízené předmětové komise (celkem osm). Jejich činnost vychází z ročního plánu, úkoly předsedů jsou jasně stanoveny, s výsledky jednání seznamují ředitele předsedové jednotlivých komisí. Ve vztahu k významným kompetencím předsedů komisí existují z hlediska jejich řízení a kontroly vedením školy dílčí rezervy (zejména v rozsahu a důslednosti). V činnosti komisí existuje dle předložených plánů a záznamů z jednání prostor pro další zkvalitňování práce (např. širší záběr plánovaných činností, aktivizující formy výuky, důslednost plánování výuky dle platných osnov).

Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným učitelům zajišťují tzv. uvádějící učitelé, zvýšenou pozornost jim dle předložených hospitačních záznamů věnuje ředitel školy. Převažující formou pomoci jsou konzultace, v menší míře jsou zastoupeny vzájemné následky uvádějícího a uváděného ve vyučovacích hodinách s následnou diskusí (např. v případě nekvalifikované vyučující základů společenských věd nebyl do doby inspekce realizován ani jeden následek).

Kontrolní činnost ředitele a jeho zástupce vychází z písemně zpracovaného ročního plánu, který konkretizuje rozdělení úkolů a nejvýznamnější sledované oblasti. Dostatečný počet plánovaných hospitací (dohromady cca 15 za měsíc) se v loňském školním roce nepodařilo v plné výši naplnit, v aktuálním školním roce je stav příznivější. Ředitel školy i jeho zástupce dokázali ve sledovaných pohospitačních rozhovorech s jednotlivými vyučujícími vystihnout zásadní pozitiva i negativa hodnocené výuky. Menší pozornost byla v jednom případě věnována rozplánování učiva podle platných učebních osnov, využívání didaktické techniky i míře zastoupení tvůrčích činností žáků při výuce. Vyučující měli možnost se k danému hodnocení vyjádřit. Profesionálně vedené rozborů hodin (taktovní a otevřené) přispívají k vytváření pozitivních pracovních vztahů. Se zjištěnými skutečnostmi vedení školy dále pracuje, poznatky z kontrolní a hospitační činnosti jsou analyzovány, přijímána jsou opatření. Hodnocení daného stavu se odráží např. v textu výroční zprávy.

Plán personálního rozvoje je částečně popsán v písemně zpracované koncepci rozvoje školy. I přes aktuální problémy (např. zástupy za mateřskou dovolenou, začínající učitelé bez ukončeného vzdělání) a obecné trendy (např. snižující se procento mužů v učitelském sboru) lze vzhledem k celkově vysokému počtu hodin plně kvalifikované výuky i příznivému věkovému průměru pedagogického sboru školy (do 40 let) hodnotit personální práci ředitele školy jako velmi zodpovědnou. Z předložených dokladů o absolvování vzdělávacích akcí vyplývá, že vedení školy cíleně podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. K perspektivnímu zajištění výuky po stránce personální je využíváno zkušeností ze studijních praxí, které mohou studenti pedagogických fakult ve škole realizovat.

Pro hodnocení práce učitelů existují prokazatelně zveřejněná kritéria. Jejich uplatňováním v praxi a podporou dalšího vzdělávání motivuje ředitel vyučující k profesionálnímu růstu.

Úroveň personálních podmínek podporuje efektivní vzdělávání a výchovu a umožňuje úspěšnou realizaci schválených vzdělávacích programů. Personální podmínky výchovné a vzdělávací činnosti měly ve vztahu k hodnoceným předmětům velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM ČTYŘLETÉHO VŠEOBECNÉHO GYMNÁZIA

Architektonicky cenná školní budova z roku 1907 je majetkem města. V rámci připravovaných oslav třístého výročí gymnaziálního školství v Benešově (1703 – 2003) proběhla v průběhu let 2002 – 2003 kompletní obnova vnějšího pláště budovy včetně parkových úprav před hlavním vchodem do budovy. Pro výuku slouží 18 velkých a 7 menších učeben, z nichž 4 mají charakter laboratoře. Vybavení jednotlivých učeben má rozdílnou úroveň. Multimediální učebna s potřebným zázemím a vybavením (počítač, přenosný dataprojektor, zpětný projektor atd.) je ve stádiu dokončení. Dvě učebny výpočetní techniky jsou vybaveny osobními počítači (celkem 30) s přístupem na Internet. Škola má k dispozici vlastní tělocvičnu menších rozměrů, gymnastický sálek a venkovní hřiště. Pro školní knihovnu scházejí důstojnější prostory. Chybějící studovnu (informační centrum) částečně suplují žákům přístupné PC, tiskárny, kopírky (v učebnách PC s přístupem do 18.00, na chodbách). Vlastní jídelnu škola nemá, smluvně zajišťuje žákům stravování v jídelnách dvou základních škol.

Ve sledovaných předmětech měli žáci všech ročníků (s výjimkou základů společenských věd v 1. – 3. roč.) k dispozici učebnice. Zatímco ve specializovaných učebnách (celkem 11) většinou nescházejí trvale instalovaná didaktická technika, funkční zatemnění, názorné pomůcky i motivující výzdoba, kmenové učebny jsou z tohoto pohledu chudé. Využívání některých přenosných zařízení (např. zpětný projektor, magnetofon) ztěžuje úroveň vybavení kmenových tříd (např. zatemnění, promítací plátno). Pro výuku českého jazyka a literatury slouží knihovna, která obsahuje přibližně 5 400 svazků převážně beletristické literatury. Kabinet českého jazyka a literatury je vybaven Pravidly českého pravopisu, Stručnými mluvicemi českými, různými typy slovníků, encyklopediemi apod. Sbírkou pomůcek pro matematiku obsahuje tradiční stereometrické modely, rýsovací soupravy, sady fólií do zpětných projektorů, kalkulátory s grafickým režimem a obrazový materiál. Někteří vyučující využívají zařízení odborných učeben výpočetní techniky a mají vytvořené vlastní výukové programy. Materiální zázemí pro základy společenských věd tvoří především odborné publikace, menší sada videokazet, kompaktních disků, map. Pro výuku tělesné výchovy je využíváno jak vlastních, tak pronajímaných prostor (např. zimní stadion, plavecká hala, posilovna) i veřejně přístupných parků a hřišť. Vybavení pro jednotlivé činnosti a disciplíny má rozdílnou úroveň.

Pro výuku hodnocených předmětů nejsou ve škole zřízeny specializované učebny. Materiální podpora sledované výuky audiovizuální technikou v naprosté většině hodin scházela. Efektivní využívání ve škole dostupné didaktické techniky ztěžuje pedagogům její absence v kmenových učebnách (nutno řešit organizačně náročnějším přenášením a instalací techniky, výměnou tříd). Vedení školy provádí na základě výsledků z kontrolní činnosti konkrétní kroky ke zlepšení této situace. Vychází přitom z analýzy současného stavu (viz Koncepce rozvoje Gymnázia Benešov). Finanční možnosti školy jsou průběžně vyhodnocovány se snahou o navýšení prostředků na učební pomůcky. Některé prostory školy (např. sál, vybrané učebny, tělocvična) jsou v rámci spolupráce s Unii rodičů – Sdružení při Gymnáziu Benešov efektivně využity širší veřejností v odpoledních i večerních hodinách.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti měly ve vztahu k hodnoceným předmětům velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vyučované obory

Škola provádí výuku studijních oborů 79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné s délkou studia 4 roky a 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné s délkou studia 8 roků, které jsou uvedeny v příslušném rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Vyučované obory jsou realizovány v souladu s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Platné učební dokumenty pro čtyřleté gymnázium jsou uplatňovány v jejich plném rozsahu. Školou prováděné úpravy učebního plánu respektují platné učební dokumenty. Z pohledu zaměření školy a stanovených výchovných a vzdělávacích cílů byly vhodným způsobem využity disponibilní hodiny. Pestrá a široká nabídka volitelných předmětů umožňuje studentům prohlubovat si poznatky v rámci jejich studijní orientace.

Učební plán školy je v souladu s rozvrhem hodin a reálnou výukou. Ve sledovaných předmětech český jazyk a literatura, základy společenských věd, matematika, tělesná výchova, literární seminář, společenskovědní seminář, seminář a cvičení z matematiky, sportovní hry bylo vzhledem ke schváleným učebním dokumentům čtyřletého všeobecného gymnázia (79-41-K/401) vyučováno podle platných učebních osnov. Průběh vzdělávání je v předepsané dokumentaci průkazně zaznamenán.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty sledovaného studijního oboru.

Kontrolní činnost v oblasti naplňování učebních dokumentů je vedením školy plánována a průběžně realizována. Za plnění učebních osnov jednotlivých předmětů zodpovídají (dle předložených pracovních náplní) jednotliví učitelé, jejich kontrola je v kompetenci zástupce ředitele. Ve vztahu ke sledovaným předmětům byly v kontrole plnění osnov zjištěny drobné nedostatky (např. v důslednosti a transparentnosti zastoupení předepsaného učiva v plánech vyučujících nebo v pozornosti věnované vedením školy plnění osnov předmětu při provádění pohospitačního rozhovoru se sledovaným vyučujícím). Jednání o změnách učebních plánů jednotlivých předmětů je jednou ze stanovených činností předmětových komisí, s rozdílnou měrou důslednosti je v komisích prováděna kontrola plánů výuky z pohledu naplňování platných osnov.

Kontrola naplňování učebních osnov je hodnocena jako účinná.

Organizace vyučování jednotlivých předmětů a tříd je dána rozvrhem hodin, který je sestaven v souladu s příslušnou legislativní normou (začátek a konec vyučování, počet vyučovaných hodin povinných předmětů v jednom dni, délky přestávek, atd.). Z pohledu psychohygienických zásad byly zjištěny jen ojedinělé nedostatky (např. výuka tělesné výchovy po obědě). Zařazením pětiminutových přestávek od páté vyučovací hodiny do konce výuky (není v rozporu se zákonnou normou) je stanovený čas pro relaxaci a přípravu žáků i vyučujících redukován na minimální mez.

Školní řád upravuje a konkretizuje požadavky na chování žáků v souladu s vyhláškou o středních školách. Práva a povinnosti žáků jsou v ne zcela vyvážené podobě obsažena v jeho jednotlivých ustanoveních (převaha povinností). Součástí řádu jsou i zásady hodnocení a klasifikace prospěchu a chování žáků, které jsou vyučujícím přínosným vodítkem při provádění klasifikace. Velmi dobrou vypovídací hodnotu má „Provozní řád školy“ (jasný, stručný, s dostatečnou šíří záběru).

Informační systém je založen na standardní formě předávání ústních informací rodičům zletilých i nezletilých žáků pomocí pravidelných třídních schůzek (obvykle dvakrát za rok).

Doplňující informace o škole jsou k dispozici na Internetu. Žákům slouží informační nástěnky na chodbách i školní rozhlas. Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje všechny předepsané údaje, další informace jsou dostupné v pravidelně vydávané „ročence“. Vytvořené mechanismy zajišťují tok potřebných informací vůči žákům školy i jejich zákonným zástupcům.

Při vydávání listin a úředních dokumentů (ve vztahu k žákům např. vysvědčení) je používáno úřední razítko s názvem školy, který se neshoduje s názvem uvedeným v síti škol.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovným poradenstvím jsou od roku 2001 pověřeny dvě učitelky, které mají rozdělené kompetence. Jedna se zabývá profesní orientací žáků, druhá je zaměřena na prevenci a řešení výchovných problémů v oblasti rizikových faktorů působících na děti a mládež. V dalších oblastech vzájemně spolupracují (např. řešení problémů žáků se specifickými poruchami učení atd.). Samozřejmou součástí jejich činností je spolupráce s dalšími subjekty (pedagogicko-psychologická poradna, krizové centrum, spolupráce s psychologem atd.). Ve škole pracují dvě skupiny peer aktivistů. Velmi pečlivě a podrobně zpracovávané výsledky úspěšnosti absolventů školy při přijímání na vysoké školy poskytují důležitou zpětnou vazbu. Obě pracovnice jsou žákům k dispozici i mimo stanovené konzultační hodiny. Osobnostní předpoklady a zájem o danou problematiku přispěly k tomu, že absence požadovaného studia (dle plánu obě zahájí příslušné studium ve školním roce 2004 – 2005) se neprojevila v jejich činnosti negativně.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Pedagogické záměry školy jsou na základě podrobné analýzy popsány v písemně zpracované koncepci. U jednotlivých oblastí jsou uváděna opatření a způsoby dosažení stanovených cílů.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a literatura, literární seminář

Týdenní časové dotace sledovaného předmětu byly v souladu s platnými učebními plány čtyřletého gymnázia. Kontrolní hospitace byly realizovány v jedenácti vyučovacích hodinách českého jazyka a literatury a ve volitelném předmětu literárního semináře. Požadavek učebních osnov na rozdělení učiva do jednotlivých ročníků byl vyučujícími nahrazen zpracováním tematických plánů, jejichž obsah akceptuje doporučené proporce mezi jazykovým vzděláváním, literárním vzděláváním a slohovou výchovou. Zápisy v třídních knihách dokládají plnění učebních osnov. Předmět literární seminář má schválenou vlastní učební osnovu, dle níž bylo postupováno. Cíle výuky byly stanoveny k aktuálnímu stavu tříd vzhledem k profilu gymnaziálního žáka. Při bezprostřední přípravě na výuku se vyučující soustředili jak na obsahovou složku, která byla velmi propracovaná a zachycovala velký rozsah, tak na metodickou, která byla vystavěna na aktivní práci žáků a vytvoření prostoru pro vyjádření jejich stanovisek a názorů. Většinou hodin chyběla hodnotící část, která by rekapitulovala úspěšnost či neúspěšnost učení žáků.

Ze šesti odborně a pedagogicky způsobilých pedagogů je jedna začínající učitelka, která má stanovenou uvádějí učitelku. Její velmi efektivní vyučování je příslibem rostoucí obratné pedagogické osobnosti. Výuka dvou pedagogů s mnohaletou pedagogickou zkušeností se vyznačovala vysokou profesionalitou spojenou s lidskou moudrostí a důvtipem. Pojetí vyučovacího předmětu bylo náležitě respektováno předsedou předmětové komise českého jazyka. Vynikající personální podmínky předmětu zajišťují odbornou a věcnou správnost výuky.

Estetická úroveň učeben žáky vzhledem k probíraným tématům nijak nemotivovala. Kmenové učebny zajišťovaly pouze standardní úroveň vybavení vzhledem k vyučovanému předmětu. Využití didaktické techniky ve větší části zhlédnutých hodin pro větší názornost

výuky chybělo. Žáci umně pracovali s učebnicemi, odbornými a uměleckými texty. Výuka byla obohacena dalšími naukovými materiály (slovníky, obrazové publikace, zvukové nahrávky). Všichni vyučující žáky vedli k systematické práci s informacemi a jejich utřídění.

Z hlediska využití vyučovacích metod a účelné organizace výuky mělo vyučování velmi dobrou úroveň. Všichni vyučující měli dokonale připravené problémové úkoly, činnostní cvičení. Předkládané úkoly byly co do rozsahu i obsahu gymnaziálního učiva obsažné a výstižné. Použité formy práce měly u jednotlivých pedagogů rozličný charakter. Nejčastěji zvolené variabilní metody práce spojené s aktualizací a mezipředmětovými vztahy byly pro úspěšnost učení přínosné a efektivní. V malé míře zvolená frontální forma práce nebyla všemi vyučujícími dobře zvládnuta. Většinou vyučujících se podařilo u žáků vyvolat zájem a aktivně je zapojit do dění v hodině. Realizovaná výuka ve třech zhlédnutých hodinách obsahovala tradiční pracovní postupy založené na předávání hotových informací a řízeném rozhovoru, který nebyl žáky akceptován. V dalších hodinách byla frontální, skupinová, individuální práce rovnoměrně zastoupena tak, aby žáci byli neustále motivováni pro další činnosti. Literární hodiny byly vystavěny na interpretaci literárního díla s cílem zaměřit se na jeho prožitek. Změna tempa a volba variabilních metod práce podporovaly pozitivní psychohygienu vyučování.

Vyučující využívali účelově cílenou motivaci. Ponejvíce pracovali s aktualizací, mezipředmětovými vztahy. Žáci spolupracovali se zaujetím především v těch hodinách, které preferovaly týmovou práci, problémové úkoly.

Klima tříd, akceptování stanovených pravidel komunikace mezi vyučujícími a žáky měly velmi dobrou úroveň. V hodinách byl vytvořen dostatečný prostor pro diskuzi, dialog, argumentaci. Žáci vyšších ročníků vystupovali dospěle a svůj názor se nebáli zdůvodnit. Žáci nižších ročníků v několika případech uměli na otázku odpovědět, ale velmi potichu, nesměle a bojácně. Cílené upevňování sebedůvěry žáků a osobnostní rozvoj žáků pod vedením zkušených učitelů je důkazem, že jejich komunikační schopnosti jsou během studia zdokonalovány a třibeny. Zvolené vyučovací metody vytvářely dostatečný prostor pro kultivovanou komunikaci žáků.

K hodnocení znalostí žáků sloužily metody tradičního individuálního zkoušení (ústního a písemného – různé druhy testů, referáty), kontrolní písemné práce. Vyučující velmi zdatně uměli zadávat kvalitní zkušební a opakovací otázky na pochopení širších souvislostí. Zhodnocení podílu žáka na úspěšném či méně úspěšném splnění cíle vyučovací hodiny vyučující prováděli pouze v části sledované výuky. V případě využití vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáci uměli velmi dobře stylizovat a výstižně se vyjadřovat.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a literatura, literární seminář byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice a v semináři a cvičení z matematiky

Ředitel školy navýšil v rámci svých kompetencí celkovou časovou dotaci výuky matematiky ve škole o čtyři hodiny proti učebnímu plánu schválenému MŠMT (o jednu hodinu v prvním ročníku - všichni žáci dobrovolně navštěvují nepovinné cvičení z matematiky, o dvě hodiny ve třetím ročníku a o jednu hodinu ve čtvrtém ročníku). Dvě hodiny týdně od třetího, respektive čtvrtého ročníku se jako volitelný předmět vyučuje seminář a cvičení z matematiky. Učitelé matematiky zařadili do svých tematických plánů téměř veškeré doporučené rozšiřující učivo, v semináři a cvičení z matematiky se pak tato látka rozšiřuje a prohlubuje. Stanovené výukové cíle respektují vzdělávací potřeby žáků připravujících se na vysokoškolské studium matematicko-přírodovědných, technických, ekonomických a dalších směrů, v nichž se dobrá připravenost v matematice požaduje. Bezprostřední příprava pedagogů na hodiny byla po obsahové a metodické stránce velmi dobrá.

Všech pět vyučujících daných předmětů splňovalo podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což mělo pozitivní vliv na věcnou a odbornou správnost výuky.

Jedna ze sledovaných hodin se vyučovala v počítačové učebně a byla ve všech hodnocených ukazatelích vynikající. Ostatní hodiny matematiky probíhaly v kmenových učebnách, jejichž vybavení a úprava byly pro výuku nepodnětné. Pracovalo se s křídou a tabulí, používaly se učebnice, kalkulátory a namnožené texty úloh. Materiální podpora výuky byla pouze vyhovující.

Přestože byl ve sledovaných hodinách matematiky zaznamenán i variabilní přístup k výuce, převažovaly tradiční činnosti postavené na frontální práci. Nové poznatky se odvozovaly z předchozích znalostí, postupovalo se od jednoduchého k obecnému, výuka byla systematická a efektivní. Učitelům se dařilo žáky aktivizovat a zapojovat do práce, evidentní byla jejich snaha předat co nejvíce poznatků. Hodiny byly vedeny ve značném tempu, v jejich závěru se na žácích projevovala únava. Pozitivem bylo zařazování výuky matematiky na produktivní dopolední dobu.

Žáci byli vhodně motivováni, ochotně plnili zadané úkoly a o výuku jevíli zájem. Časté bylo ukládání domácích úkolů. Kladem výuky byla velmi dobrá a přátelská atmosféra. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla bezprostřední, bez viditelných překážek, žáci měli možnost vyjádřit vlastní názor. Jejich komunikativní schopnosti byly v matematice přiměřeně rozvíjeny.

Vyučující získávali podklady pro klasifikaci tradičním ústním a písemným zkoušením. Bylo využíváno průběžné hodnocení, žákům se dostávalo ocenění známkou nebo pochvalou. Závěry většiny sledovaných hodin postrádaly shrnující a hodnotící část.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech matematika, seminář a cvičení z matematiky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech základy společenských věd, společenskovědní seminář

Výukou základů společenských věd jsou pověřeni dva vyučující. Plně kvalifikovaný pedagog vyučuje ve třetím a čtvrtém ročníku. Z pohledu platné vyhlášky odborně a pedagogicky nezpůsobilá učitelka, studentka závěrečného ročníku pedagogické fakulty, zabezpečuje výuku v prvním a druhém ročníku. Absence předepsaného vzdělání výrazněji nepoznamenala průběh navštívených hodin. Veškerou výuku společenskovědního semináře zajišťuje výše uvedený učitel, jehož odborná způsobilost se pozitivně odrazila ve věcné správnosti sledované výuky. Jeho vzdělávací aktivity (v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků) i aktivní zapojení školy v řadě projektů (např. „Jeden svět na školách“, „Projekt občan“ v rámci Sdružení pro výchovu k demokracii atd.) přispívají ke zkvalitňování výuky.

Stanovené hodinové dotace předmětu základy společenských věd respektují platné učební dokumenty. Výuka probíhá v souladu s platnými osnovami. Prohloubení poznatků z dané problematiky a důkladnou přípravu k maturitě i dalšímu studiu zajistilo vedení školy velmi vhodně tím, že umožnilo studentům třetího a čtvrtého ročníku navštěvovat jednoletý nebo dvouletý společenskovědní seminář. Rozplánování obsahu učiva do jednotlivých ročníků má podobu tzv. tematických plánů, jejichž funkčnost omezuje přílišná rámcovost (v prvním a druhém ročníku) a snížená transparentnost (ve třetím a čtvrtém ročníku). Oba vyučující věnovali přípravě navštívených hodin značnou pozornost, která se nejvíce projevila v odborné (obsahové) úrovni probíraného učiva, v menší míře pak v rozmanitosti zařazených metod a forem práce.

Většina navštívených hodin probíhala v kmenových učebnách bez trvale nainstalované didaktické techniky a bez motivující výzdoby vzhledem k hodnocenému předmětu. Vybavení pedagogů odbornými publikacemi je na odpovídající úrovni, v kabinetech mají k dispozici

menší sadu videokazet, kompaktních disků, map a dalších pomůcek. Učebnice měli k dispozici jen žáci čtvrtého ročníku, v nižších ročnících byly využívány učební texty a publikace, které žákům vyučující přinesli. V žádné z navštívených hodin nebyla využita audiovizuální technika.

Vyučující sdělovali vždy v úvodu téma hodiny, méně zřetelně byl formulován cíl hodin ve vztahu k činnostem a konkrétním výkonům žáků. Důraz na výchovný charakter předmětu, který byl patrný v necelé polovině sledované výuky, zvyšoval účinnost motivace. V menší části hodin zařazovaná týmová spolupráce motivovala žáky ke tvůrčím činnostem a zvyšovala úspěšnost učení. Naopak v hodinách s dominantní rolí vyučujících, ve kterých měli žáci zejména poslouchat výklad a zapisovat poznámky, byla úroveň motivace nižší.

Více než polovina hodin byla založena na promyšleném, věcně správném a dobře strukturovaném výkladu vyučujících, který byl provázen frontálně kladenými otázkami s následným zápisem učiva do sešitů. Nevyužívání didaktické techniky zvýraznilo verbální charakter výuky a snižovalo její názornost. Tento nedostatek vyučující často řešili přinášením okopírovaných textů, publikací, map a dalších materiálů. Velmi zdařilé byly hodiny, ve kterých měli žáci možnost hledat, objevovat, používat vlastní postupy atd. Přes občasné a drobné organizační nedostatky byly výchovné a vzdělávací cíle těchto hodin efektivně naplněny. V takto realizované výuce docházelo k promyšlenému střídání jednotlivých činností, zařazeny byly kooperativní techniky učení, vznikaly problémové situace. Jen ojediněle byly zaznamenány rezervy ve vnitřním členění hodin (např. téměř celohodinový výklad). Ve většině hodin převažovala ve vztahu ke stanoveným cílům a zvoleným výukovým postupům účelná organizace činností žáků. Přiměřené tempo výuky respektovalo aktuální stav dané třídy, při plnění zadaných úkolů přistupovali vyučující k žákům individuálně. V závěru většiny hodin scházel prostor pro zopakování, shrnutí a systematizaci nových poznatků. Sledované hodiny se lišily zejména tím, do jaké míry se dařilo vyučujícím tvořivě zapojit žáky do výuky a vytvořit jim podmínky pro aktivní spoluúčast při získávání nových poznatků nebo při procvičování a opakování učiva. V průběhu inspekční činnosti tak byly zaznamenány tradiční způsoby výuky předávání hotových informací i moderní trendy ve vyučování založené na aktivních činnostech žáků s využitím individuálních i kooperativních technik učení.

Sledovaná klasifikace byla přiměřeně náročná a pozitivně laděná. Otázky vyučujících vedly žáky nejen k memorování naučených pouček a definic, ale v některých případech je nutily aplikovat získané poznatky a dávat je do vzájemných souvislostí. Učivo tak bylo vyučujícími vhodně aktualizováno, využívány byly mezipředmětové vztahy. S rozdílnou mírou úspěšnosti se vyučujícím dařilo hodnotit průběžné výkony žáků v jednotlivých hodinách a ocenit jejich pokrok. Zhodnocení podílu žáků na úspěšném či méně úspěšném splnění cíle vyučovací hodiny prováděli vyučující zřídka. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků bylo zaznamenáno jen ojediněle.

Oba vyučující přispěli svým klidným a přirozeným vystupováním k vytváření pozitivní atmosféry důvěry a spolupráce. Svým přiměřeně tolerantním vystupováním posilovali vyučující kvalitu vzájemných vztahů. Žáci byli často vybízeni k diskusi, která však někdy nebyla organizačně zvládnuta tak, aby přinesla zamýšlený efekt.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech základy společenských věd a společenskovědní seminář byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech tělesná výchova, sportovní hry

Tělesná výchova je vyučována v dělených skupinách na chlapce a dívky v souladu s platným učebním plánem ve dvou hodinách v týdnu v každém ročníku. Hospitováno bylo osm hodin povinné tělesné výchovy a nepovinný předmět sportovní hry. Ze zápisů v třídních knihách,

kteří obsahovaly často jenom název tematického celku bez upřesnění cíle hodiny, a z tematických plánů všech vyučujících vyplývalo nerovnoměrné rozvržení učiva vzhledem k povinným tematickým celkům učebních osnov. Převažovaly sportovní hry, zájmová a relaxační tematika (cvičení v posilovacím centru, bruslení, plavání). Zařazovány byly v malém počtu hodiny gymnastiky (např. ve čtvrtém ročníku 2 hodiny během celého školního roku u chlapců) a úpolů (jako samostatný celek nejsou uváděny ani v třídních knihách a ani v učebních plánech vyučujících). Počty hodin výuky atletiky jsou omezeny pouze vyhovujícími podmínkami pro její výuku. Pozitivním zjištěním je zařazování tří kurzů se zaměřením na sportovně výchovnou činnost během čtyřletého studia. Jedná se o pořádání lyžařských zájezdů v prvním ročníku, ve druhém ročníku pořádání přírodovědně-tělovýchovné exkurze a ve třetím ročníku sportovního kurzu. Všechny sledované hodiny byly velmi dobře organizačně a obsahově připravené. Stanovené cíle odpovídaly zpracovaným plánům vyučujících a byly stanoveny přiměřeně k fyzickému stavu žáků.

Výukou tělesné výchovy ve čtyřletém gymnáziu je pověřeno celkem pět vyučujících, kteří splňují vyhláškou předepsaná kvalifikační kritéria (tři vyučující mají pedagogické zaměření na výuku tělesné výchovy na středních školách a dva mají zaměření jiné – sport a rehabilitaci). Věcná i odborná správnost výuky se pozitivně promítla do celkového průběhu všech sledovaných hodin.

V budově školy mají vyučující k dispozici malou tělocvičnu a gymnastický sálek, kde se střídají při souběžné výuce dvě skupiny. Toto zázemí umožňuje pouze nácvik herních dovedností a činností jednotlivce u sportovních her, ale ne už herních činností týmu (velikost tělocvičny neodpovídá požadovaným rozměrům hřiště pro košíkovou a odbíjenou). Pro gymnastiku a úpoly jsou prostory svojí velikostí vhodné. Přímo v areálu školy je vybudované velmi pěkné víceúčelové hřiště pro sportovní hry s umělým povrchem, dále je zde místo pro nácvik skoku dalekého (skok vysoký je nacvičován v tělocvičně) a vrhu koulí. Pro výuku dalších atletických disciplín jsou k dispozici pouze náhradní prostory (travnaté plochy – hřiště, park, atd.), kam musí žáci docházet (cca 10 – 15 minut). Při výuce souběžně tří skupin jsou využívány další pronajímané prostory - zimní stadion, plavecká hala, „Fit centrum“ (posilování, stolní tenis, squash), vstup si platí žáci. Výuka sportovních her je po stránce pomůcek zajištěna velmi dobře (např. přiměřené množství míčů, pálek, sítí, branek). Rovněž gymnastika má s výjimkou těžkých a málo pružných žíněnek velmi dobré materiální zázemí, které je však málo využíváno (např. šplh, kruhy, bradla). Plnění atletických disciplín je zajištěno standardně (pásma, stopky, koule, chybí startovní bloky).

Organizace výuky byla vyučujícími příkladně připravena. Jediným nedostatkem byla slabší úroveň pohybových činností s ní souvisejících (nástupy a činnosti žáků při plnění konkrétních povelů). Ve sledovaných hodinách převládala účelná skupinová práce s velmi dobrým individuálním přístupem vyučujících. Ti opravovali chybná provádění zadaných cviků, využívali cvičících žáků pro demonstraci, a to jak správného, tak - s patřičným taktem - i chybného způsobu cvičení. Tempo výuky bylo vždy přiměřené, náročnost zadávaných úkolů byla volena vždy s ohledem na fyzické možnosti jednotlivých žáků.

Volba metod práce a přístup pedagogů k žákům byly převládajícími motivujícími prvky ve sledované výuce. Žáci se aktivně snažili plnit zadávané úkoly, měli příkladný zájem o výuku.

Ve sledovaných hodinách učitelé soustavně žáky hodnotili. Předložená dokumentace o jejich klasifikaci s poznámkami vyučujících ukazovala na objektivní způsob hodnocení, a to i z pohledu hodnocení žáků s různými zdravotními omezeními.

Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech tělesná výchova, sportovní hry hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Základními dokumenty, ve kterých škola hodnotí své výsledky vzdělávání, jsou výroční zpráva o činnosti školy a koncepce rozvoje školy. Výsledky vzdělávání jsou rovněž předmětem jednání pedagogické rady a promítají se v činnostech předmětových komisí. Škola využívá obvyklých zdrojů informací, kterými jsou zejména výsledky žáků v olympiádách a dalších soutěžích. Významnou zpětnovazební informací je úspěšnost absolventů při přijímání na vysoké školy.

Předložená analýza za období let 2000 – 2003 signalizuje vysokou úspěšnost absolventů (v průměru 80 % přijatých na vysoké školy). Průběžně sledován a vyhodnocován je i počet žáků evidovaných příslušným úřadem práce i počet absolventů, kteří nastoupili do zaměstnání. V minulých letech bylo ke zjišťování výsledků vzdělávání a výchovy využíváno i komerčních testů, v posledních dvou letech od této praxe škola ustoupila. Vlastní srovnávací (např. ročníkové) testování škola neprovádí. Přijímaná opatření mají vazbu zejména na odbornou úroveň vzdělávání, méně na používané vyučovací metody.

Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech čtyřletého gymnázia hodnoceny jako velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

V rámci inspekční činnosti byla provedena tematicky zaměřená inspekce „Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci“, která probíhala i na jiných školách. Zjištění z tematicky zaměřené inspekce budou souhrnně zpracována v celostátním měřítku a zveřejněna ve výroční zprávě ČŠI o školním roce 2003/2004.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině školy.

Rada školy zřízena není, vedení školy úspěšně spolupracuje s Unií rodičů ČR - sdružení při Gymnáziu Benešov (např. pomoc při organizování akcí, využívání prostor školy po vyučování, sponzorská pomoc atd.).

Škola má dlouholeté kontakty se dvěma gymnázii v zahraničí (Rakousko, Dánsko). Realizovány byly např. výměnné pobyty studentů i učitelů, zahájeny byly přípravy prohloubení spolupráce v rámci projektu Sokrates.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina, vydal Středočeský kraj se sídlem: Zborovská 11, 150 21 Praha 5 dne 6. prosince 2001 s účinností od 1. října 2001 pod č.j.: OŠMS/5889/2001
2. Změna zřizovací listiny – Dodatek č. 1 vydal Středočeský kraj se sídlem: Zborovská 11, 150 21 Praha 5 dne 12. září 2002 pod č.j.: OŠMS/16452/2002
3. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 25. 1. 2002, č.j. 11 882/02-21
4. Rozvrh hodin ve školním roce 2003/2004
5. Učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem, schválilo MŠMT ČR pod č.j. 20 595/99-22 ze dne 5. 5. 1999 s platností od 1. 9. 1999 počínaje prvním ročníkem

6. Učební plány ve školním roce 2003/2004
7. Plán školy – školní rok 2003/2004
8. Koncepce rozvoje Gymnázia Benešov
9. Plán výchovného poradenství na školní rok 2003/2004
10. Školní řád Gymnázia, Benešov, Husova 470 (včetně příloh)
11. Minimální program prevence sociálně-patologických jevů
12. Provozní řád školy
13. Zápisy ze schůzí pedagogické rady
14. Třídní knihy tříd čtyřletého gymnázia ve školním roce 2003/2004
15. Plány a zápisy z jednání předmětových komisí ve školním roce 2003/2004
16. Tematické plány sledovaných předmětů
17. Třídní výkazy tříd čtyřletého gymnázia ve školním roce 2003/2004
18. Inspekční zpráva čj. 025-339/99-05019

ZÁVĚR

Úroveň personálního zabezpečení výuky vytváří velmi dobré podmínky pro kvalitní plnění výchovných a vzdělávacích cílů školy. Řízení školy je založeno na demokratických principech, promyšlené organizační struktuře a vhodně delegovaných kompetencích. Ředitel školy a jeho zástupce vytvářejí svými manažerskými schopnostmi (konceptnost, systematickosti) i osobnostními předpoklady pro vedení zaměstnanců (otevřenost, náročnost, pozitivní přístup) příznivé podmínky pro práci pedagogů školy. Drobné rezervy byly zaznamenány v důslednosti prováděných kontrol.

V materiálním zázemí školy popsané rezervy jsou vedením vnímány a analyzovány. Průběžně prováděné kroky ke zlepšení situace svědčí o systematickém přístupu vedení školy. Ve vybavení kmenových učeben schází didaktická technika, rozdílly jsou v kvalitě a množství pomůcek pro jednotlivé předměty. Využívání dostupné techniky pro zefektivnění práce, zvýšení názornosti výuky atd. bylo zaznamenáno v menší míře.

V hodnocení jednotlivých oblastí převažovala u všech sledovaných předmětů pozitivní zjištění. Samozřejmostí byla vysoká odborná úroveň výuky. Svým otevřeným a vstřícným vystupováním přispěli vyučující k vytváření pozitivních psychosociálních podmínek výuky. Ojedinelé drobné nedostatky v perspektivním plánování výuky (např. v rozvržení učiva) i bezprostřední přípravě (např. v rozmanitosti metod a forem práce založených na aktivních činnostech žáků včetně vhodné materiální podpory) se odrazily v menší části navštívených hodin (např. verbalismus výuky, převaha tradičních výukových postupů, chybějící nebo malý prostor pro závěrečné shrnutí a zhodnocení výkonů žáků).

Vývoj od poslední inspekce (říjen 1999) potvrzuje průběžné naplňování reálně stanovených koncepčních záměrů jak v oblasti materiálně-technických podmínek výuky, tak v oblasti výchovně-vzdělávací práce. Realizované byly stavební úpravy, dynamičtějšímu vybavování pomůckami a technikou brání reálné finanční možnosti školy. Od roku 2000 se výrazně zvýšila úspěšnost absolventů při přijímání na vysoké školy (cca o 10 procent). Vedení školy má jasně stanovené priority a cíle včetně způsobů jejich dosažení. Minulá léta potvrzují, že přes dílčí problémy se záměry daří prosazovat. Celkově lze konstatovat, že si škola v řadě ukazatelů kvality výchovně-vzdělávací práce udržuje vysokou úroveň. Slabší místa jsou vnímána a vedení školy vytváří svou činností podmínky a předpoklady pro další rozvoj školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Richard Spiegl	R. Spiegl v.r.
Členové týmu	Mgr. Pavel Kába	P. Kába v.r.
	Mgr. Ivana Kadeřábková	I. Kadeřábková v.r.
	PaedDr. Václav Skála	V. Skála v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Jana Jungerová, Ing. Hana Borůvková, Věra Štillerová

V Rakovníku dne 19. prosince 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. 12. 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Zdeněk Zahradníček, ředitel školy	Z. Zahradníček v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Nádražní 102/II, 269 01 Rakovník. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Krajský úřad Středočeského kraje, vedoucí odboru školství, mládeže a sportu, Mgr. Radek Coufal, Zborovská 11, 150 21 Praha 5	2004-01-12	213/03

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.